

De Zwarte Iris

Wat verzwegen wordt, schiet wortel.

JIM BETA

Wanneer David ontdekt dat zijn verloofde hem bedriegt met zijn beste vriend, brengt zijn woede hem naar een naamloze bloemenwinkel.

Daar vindt hij een bijna zwarte iris die leeft van wat mensen verzwijgen. Wat begint als een bitter geschenk, dwingt iedereen de grens tussen waarheid en wraak onder ogen te zien.

De Zwarte Iris

Hoofdstuk 1 — De winkel zonder naam

De bloemist in de Smalle Muntstraat had geen naam boven de deur. Tussen een gesloten kleermakerij en een winkel met vergeelde landkaarten zat alleen een smalle etalage, beslagen door de warmte binnen. Boven de deur hing een verweerd koperen belletje dat ijl rinkelde wanneer iemand binnenkwam.

Op een regenachtige avond stapte David naar binnen. Water droop van zijn jas op de tegelvloer. Zijn kraag stond hoog opgetrokken, maar verborg niet hoe weinig hij de afgelopen maanden had geslapen.

Hij wist precies waarvoor hij gekomen was. Althans, dat hield hij zichzelf voor.

De winkel rook naar vochtige aarde, afgesneden stengels en iets scherp dat hem aan roest deed denken. In hoge glazen vazen stonden rozen, chrysanten en lelies. Sommige waren fris en vol kleur, andere leken al weken dood zonder hun vorm te hebben verloren.

Achter de toonbank zat een oude vrouw op een lage stoel. De huid rond haar vingers lag strak over de knokkels. Toen David binnenkwam, sloot ze het boek op haar schoot, alsof zijn komst het einde vormde van een hoofdstuk dat zij allang kende.

“Voor een geschenk?” vroeg ze.

David legde een foto op de toonbank.

Een jonge man en een vrouw zaten lachend op een terras. Jens had zijn arm om Steffy heen geslagen. Hun hoofden rustten tegen elkaar. De foto was genomen tijdens een weekend waarvan Steffy tegen David had gezegd dat ze bij haar zus verbleef.

“Voor hen,” antwoordde hij.

De vrouw bekeek de foto zonder hem aan te raken.

Jens was ooit Davids beste vriend geweest. Ze hadden samen gestudeerd, dezelfde vakanties geboekt en elkaar geholpen bij verhuizingen, relatiebreuken en mislukte sollicitaties. Toen David Steffy ten huwelijk had gevraagd, was Jens de eerste geweest die hij belde.

Een jaar later had David op een oude tablet berichten zien verschijnen die niet voor hem bestemd waren. Het apparaat stond nog gekoppeld aan Steffy's account. Hij had eerst gedacht dat hij de woorden verkeerd las. Daarna had hij gehoopt dat ze over iemand anders gingen.

Maar er was maar één David.

De affaire bleek bijna een jaar te hebben geduurd. Terwijl David trouwlocaties bezocht, hielp Jens hem met het kiezen van een pak. Terwijl Steffy naast hem in bed lag, stuurde ze berichten naar de man die hij als getuige op zijn bruiloft had willen vragen.

Toen David hen confronteerde, had Steffy gezegd dat gevoelens nu eenmaal veranderden. Jens had beweerd dat ze hem nooit opzettelijk wilden kwetsen. Geen van beiden had uitgelegd waarom ze maandenlang samen hadden gelogen.

Ze hadden hem niet alleen verraden. Ze hadden hem laten twijfelen aan zijn waarneming, zijn geheugen en uiteindelijk aan zichzelf.

“U wilt geen bloemen voor hun geluk,” stelde de oude vrouw vast.

David voelde zijn kaken aanspannen. “Hebt u iets bijzonders?”

“Bijzonder is een ruim woord.”

“Iets wat ze niet vergeten.”

De vrouw keek hem nu rechtstreeks aan. Haar irissen waren zo licht dat haar pupillen los in haar ogen leken te drijven.

“Vergeten is zelden het probleem,” zei ze. “Mensen herinneren zich uitstekend wat ze een ander hebben aangedaan. Ze leren alleen hoe ze eromheen moeten leven.”

Ze kwam overeind en verdween door een gordijn achter de toonbank. In het vertrek daarachter klonk het verschuiven van potten. Iets viel om, maar brak niet.

Toen ze terugkeerde, droeg ze een kleine, matzwarte bloempot in beide handen.

Daarin stond een iris die David nog nooit had gezien. De steel was diepgroen en verkleurde naar zwart bij de bodem. De bloem leek op het eerste gezicht volledig donker, maar toen de vrouw haar onder de lamp hield, kwam in de bloembladen een glans van paars en wijnrood tevoorschijn.

“Geen iris is werkelijk zwart,” zei ze. “Niet in gewoon licht. Deze komt dicht genoeg in de buurt.”

Bleke wortels lagen gedeeltelijk bloot op de aarde. Ze waren dunner dan draad en bewogen niet, al kreeg David de indruk dat ze zich bij het licht vandaan trokken.

“Wat doet ze?” vroeg hij.

De vrouw streek met één vinger langs de rand van een bloemblad.

“Ze haalt naar boven wat mensen onder zichzelf begraven. Schuld. Angst. Bedrog. Alles wat lang genoeg wordt verzwegen, wordt voedsel.”

David boog zich naar de bloem toe. De geur was nauwelijks waarneembaar: natte grond, metaal en iets zoets dat op het punt stond te bederven.

“Hoe?”

“Dat bepaalt het huis waarin u haar neerzet.”

“En wat gebeurt er wanneer alles bovenkomt?”

De oude vrouw liet haar hand zakken.

“Dat hangt af van wie nog durft te spreken.”

David keek opnieuw naar de foto. Jens lachte breed in de camera. Steffy had haar ogen gesloten, zorgeloos en onaantastbaar.

“Perfect,” zei hij.

De vrouw greep zijn pols voordat hij de pot kon pakken. Haar vingers waren koud, maar haar greep was verrassend krachtig.

“Luister zorgvuldig. Deze bloem kent geen verschil tussen gerechtigheid en wraak. Ze weegt niets af. Ze trekt alleen.”

David maakte zijn arm los.

“Ze hoeven alleen bang te worden.”

“Dat is niet hetzelfde als de waarheid vertellen.”

Hij haalde geld uit zijn portefeuille. De vrouw telde het niet na.

“Moet ik haar water geven?”

“Dat hoeft u niet te doen.”

“Waar leeft ze dan van?”

De vrouw schoof de pot naar hem toe.

“Van wat mensen niet zeggen.”

Buiten sloeg de regen tegen de etalage. David nam de iris aan en verliet de winkel.

Het koperen belletje bleef rinkelen nadat de deur al gesloten was.

Hoofdstuk 2 — Het geschenk

Twee dagen later werd de zwarte iris bij Jens en Steffy bezorgd.

Steffy vond de pot op de stoep toen ze thuiskwam van haar werk. Er hing een kaartje aan de steel.

*Voor jullie nieuwe begin.
Een oude vriend.*

Ze las het tweemaal en droeg de plant naar binnen. Het was geen verontschuldiging en evenmin een openlijke beschuldiging. Juist daardoor vond ze het gebaar ontroerend. David leek eindelijk te aanvaarden dat haar leven zonder hem verderging.

Ze zette de iris midden op de eettafel.

Toen Jens thuiskwam, bleef hij in de deuropening staan.

“Waar komt die vandaan?”

Steffy wees naar het kaartje. “Van David, denk ik.”

Jens nam het vast zonder de bloem aan te raken. Hij herkende het handschrift meteen. De kleur trok uit zijn gezicht.

“Waarom zou hij ons iets sturen?”

“Misschien probeert hij het af te sluiten.”

“Na alles wat hij heeft gezegd?”

“Hij was kwaad. Dat lijkt me niet vreemd.”

Jens las de woorden nogmaals. Daarna verkreukelde hij het kaartje en stopte het in zijn broekzak.

“Gooi die plant weg.”

Steffy lachte kort. “Het is een bloem, Jens.”

“Gooi haar weg.”

“Doe het zelf.”

Hij keek naar de donkere bloembladen, maar stak zijn handen niet uit.

Die avond aten ze aan de keukentafel. Jens beweerde dat de iris hem de eetlust benam. Steffy noemde hem kinderachtig, waarna hij bijna een vol glas wijn achter elkaar leegdronk.

Voor ze naar bed ging, controleerde Steffy of de achterdeur gesloten was. De plant stond nog altijd op de eettafel, precies waar zij haar had neergezet.

Om kwart over drie werd ze wakker van brekend glas.

Naast haar lag Jens op zijn zij, met zijn gezicht naar de muur. Zijn ademhaling was diep en gelijkmatig, maar toen Steffy uit bed stapte, zag ze zijn rechterhand om het dekbed geklemd.

Beneden klonk een slepend geluid. Geen voetstap, eerder aardewerk dat over hout werd getrokken.

Ze liep de trap af zonder het licht aan te doen.

Op de vloer naast de eettafel lag een gebroken wijnglas. De scherven waren verspreid over bijna een meter, alsof het glas met kracht van de tafel was geveegd.

De zwarte iris stond niet meer op haar plaats.

Steffy vond de pot in de keuken, naast de gootsteen.

De aarde glansde vochtig.

Met haar vingertop raakte ze de rand aan. Ze had de bloem geen water gegeven. Dat kon ze zich met zekerheid herinneren.

“Heb jij haar vannacht verplaatst?” vroeg ze de volgende ochtend.

Jens keek van zijn koffie naar de plant.

“Nee.”

“Ik vond haar in de keuken.”

“Dan heb je het zelf gedaan.”

“Waarom zou ik met een bloempot door het huis lopen terwijl ik slaap?”

“Geen idee. Waarom zou ik dat doen?”

Steffy wees naar het gebroken glas. “Dat lag ook op de grond.”

Jens duwde zijn stoel achteruit. “Ik heb belangrijkere zaken aan mijn hoofd.”

Een uur later belde zijn werkgever.

Een klant had een opdrachtbevestiging betwist. De digitale handtekening onder het document bleek uit een ouder contract te zijn gekopieerd. Bij een interne controle waren nog twee dossiers gevonden waarin gegevens waren aangepast om omzet eerder te kunnen boeken. Jens had daardoor een bonus ontvangen waarop hij geen recht had.

Hij werd met onmiddellijke ingang geschorst.

Jens ontkende alles. Iemand moest toegang tot zijn bestanden hebben gehad. Een collega wilde zijn positie. De klant loog. Het systeem was onbetrouwbaar.

Toen Steffy vroeg waarom drie vervalste dossiers allemaal onder zijn account waren verwerkt, sloeg hij met zijn vuist op de tafel.

De iris trilde.

Er stond geen raam open. De verwarming was uitgeschakeld. Toch bewogen de donkere bloembladen alsof er vlak boven de plant iemand ademhaalde.

In de dagen die volgden, groeide de iris sneller dan een plant kon groeien. De steel werd dikker. Nieuwe wortels duwden zich door de bovenste laag aarde en legden zich als bleke aders over de rand van de pot. De bloembladen werden zo donker dat ze overdag nauwelijks nog kleur weerkaatsten.

Elke nacht viel rond drie uur de elektriciteit uit.

Een elektricien controleerde de zekeringen, de bedrading en de aansluiting op het net. Hij vond geen defect. Volgens de slimme meter was er tijdens de uitval zelfs geen onderbreking geregistreerd.

“Technisch gezien is uw stroom niet weggevallen,” zei hij.

Steffy wees naar de gedoofde lamp boven hen. “We stonden hier alle drie in het donker.”

De man keek naar de iris op de eettafel en pakte zijn gereedschapskoffer.

“Ik kan alleen meten wat er in de leidingen gebeurt.”

Die nacht werd Steffy opnieuw wakker.

Het huis was donker. Vanuit de gang kwam gefluister. Niet één stem, maar verschillende, over elkaar heen geschoven. Ze verstond geen volledige zinnen. Telkens wanneer ze dacht woorden te herkennen, vielen de stemmen uiteen in ademgeruis.

Bij de derde nacht hoorde ze het duidelijk.

“Vertel het.”

Ze schudde Jens wakker.

“Er is iemand in huis.”

Hij kwam overeind, luisterde en trok het nachtkastje open. Binnen lag een zware zaklamp die hij sinds de stroomstoringen naast het bed bewaarde.

Ze doorzochten samen alle kamers. De deuren waren gesloten. Geen raam stond open. Er waren geen voetsporen, geen natte jassen en geen tekenen van inbraak.

Beneden vonden ze de zwarte iris voor de trap.

Een dun spoor van aarde liep van de eettafel naar de plek waar de pot stond.

Jens bleef halverwege de laatste trede staan.

Steffy pakte de plant op. De pot voelde warmer dan haar handen.

“Ik gooi haar buiten.”

Ze droeg de iris naar de afvalcontainer achter in de tuin, zette de pot onderin en legde er twee vuilniszakken bovenop. Daarna sloot ze het deksel en draaide de container met de opening tegen de muur.

De volgende ochtend stond de bloem opnieuw op de eettafel.

Op het hout lag een natte, zwarte kring.

Jens keek er lange tijd naar.

Daarna schonk hij whisky in, hoewel het nog geen acht uur was.

Hoofdstuk 3 — Wat begraven bleef

Steffy's moeder kwam op zaterdag langs.

Steffy had haar niets verteld over de stemmen of de terugkerende plant. Ze wilde alleen niet meer met Jens in hetzelfde huis zijn zonder iemand die hem tot kalmte kon dwingen.

Sinds zijn schorsing dronk hij dagelijks. Hij sliep nauwelijks, vergat zich te scheren en controleerde ieder uur zijn e-mail, alsof zijn werkgever elk moment kon melden dat de vervalste documenten een vergissing waren geweest.

Bij het openen van de voordeur stapte Steffy's moeder niet naar binnen.

Ze bleef op de drempel staan en keek over Steffy's schouder naar de woonkamer.

"Wat is er?" vroeg Steffy.

Haar moeder kneep één hand om het hengsel van haar tas.

"Wie staat daar?"

Steffy draaide zich om.

De woonkamer was leeg. De iris stond op tafel.

"Er is niemand."

"Naast de kast."

"Daar staat niets."

Haar moeder zette een halve stap achteruit. Haar ademhaling versnelde. Ze drukte een hand tegen haar borst en zei dat haar hart op hol sloeg.

Steffy belde de hulpdiensten. De ambulancemedewerkers vonden geen aanwijzingen voor een acuut hartprobleem, maar namen haar mee voor controle omdat de klachten bleven aanhouden.

Voor het portier van de ambulance sloot, greep haar moeder Steffy bij de mouw.

"Blijf niet in dat huis."

"Mam, je bent geschrokken."

"Ik zag een man in jullie woonkamer."

"Er was niemand."

Haar moeder schudde haar hoofd.

“Hij keek niet naar mij.”

De ambulance reed weg.

Toen Steffy weer binnenkwam, zat Jens op de bank. De fles whisky stond open op de salontafel.

“Je moeder heeft altijd al iets tegen mij gehad,” zei hij.

“Ze dacht dat er iemand naast de kast stond.”

“Dan wordt het tijd dat ze haar ogen laat nakijken.”

“Kun je één keer ophouden alles belachelijk te maken?”

Jens schonk zichzelf bij. “Kun jij één keer ophouden te doen alsof alles mijn schuld is?”

Vanuit de eetkamer klonk een tik.

Een kluit aarde viel uit de pot en brak op de vloer uiteen.

Steffy liep ernaartoe. Vanuit de zwarte kring onder de pot liep een smal spoor naar de hal. De aarde vormde geen onregelmatige vegen, maar losse afdrukken op bijna gelijke afstand van elkaar.

Ze volgde het spoor tot aan de kapstok.

Daar eindigde het onder Jens' winterjas.

“Wat zit hierin?” vroeg ze.

Jens keek op. “Niets.”

De jas was te zwaar voor een leeg kledingstuk. In de binnenzak vond Steffy een oude telefoon.

Niet het toestel dat Jens dagelijks gebruikte, maar een model van enkele jaren geleden. Het scherm zat vol krassen. Rond de laadpoort kleefde stof, alsof het apparaat lange tijd verborgen was geweest. Steffy nam een oplader en sloot de telefoon aan.

“Waarom heb je dit nog?”

Jens kwam overeind. “Geef hier.”

Steffy hield de telefoon buiten zijn bereik.

“Waarom zat hij in je jas?”

“Omdat hij van mij is.”

Hij rukte de oplader uit het stopcontact en kwam naar haar toe. Steffy week achteruit, sloot zich op in de badkamer en schoof een wasmand tegen de deur.

De telefoon startte op zodra ze hem op de oplader aansloot.

Er stond geen toegangscode op.

Dat verontrustte haar meer dan een vergrendeld scherm zou hebben gedaan. Het betekende dat Jens zich zo veilig had gevoeld dat hij nooit had overwogen dat zij het toestel kon vinden.

De berichten waren meer dan een jaar oud.

Ze hoefde niet lang te zoeken.

Er stond een volledig gesprek tussen haar en Jens op. Foto's, afspraken en berichten die ze destijds had verwijderd van haar eigen telefoon. De woorden waren haar bekend, maar op het scherm leken ze geschreven door iemand die haar gezicht droeg zonder haar schaamte te kennen.

Hij denkt dat ik met mijn zus naar zee ga.

Neem die rode jurk mee.

Hij heeft me vandaag nog gevraagd of er iets tussen ons speelt.

Wat heb je gezegd?

Dat hij spoken ziet.

Verderop stond een foto van David, slapend op de bank met een halflege mok op zijn borst.

Jens had erbij geschreven:

Hij weet echt van niets, die idioot.

Steffy had geantwoord:

Laat hem maar. Hij was altijd al zwak.

Ze voelde haar maag samentrekken.

Na de breuk had ze zichzelf verteld dat de affaire het gevolg was geweest van een liefde die ze niet kon tegenhouden. Dat haar leugens laf maar menselijk waren geweest. Dat Davids woede haar gedrag achteraf groter en kwaadaardiger had gemaakt dan het werkelijk was.

De berichten lieten geen ruimte voor die versie.

Ze hadden afspraken gemaakt in zijn huis. Ze hadden zijn vragen ontkend terwijl ze wisten dat hij de waarheid naderde. Ze hadden zijn onzekerheid gebruikt als vermaak.

Iemand sloeg tegen de badkamerdeur.

“Openmaken,” zei Jens.

Steffy scrolde verder.

In een bericht van enkele weken voor de breuk schreef Jens dat hij de oude telefoon zou bewaren.

Voor het geval jij later doet alsof dit allemaal mijn idee was.

Steffy opende de deur.

Jens stond met opgeheven hand aan de andere kant, maar liet die zakken toen hij haar gezicht zag.

“Je bewaarde hem als wapen tegen mij.”

“Je bent op mijn telefoon gegaan.”

“Waarom hield je dit bij?”

“Om mezelf te beschermen.”

“Waartegen?”

“Tegen jou.”

Steffy hield het scherm tussen hen in. “Wij hebben hem samen kapotgemaakt.”

Jens snoof. “Overdrijf niet.”

“Lees wat we schreven.”

“Ik weet wat we schreven.”

“We lachten hem uit.”

“Hij kwam eroverheen.”

“Dat weet je niet.”

“Hij leeft nog, Steffy.”

Vanuit de woonkamer klonk een droge scheur.

De pot van de iris was van boven tot onder gebarsten.

Zwarte wortels drongen door de opening naar buiten. Ze waren niet langer bleek en dun, maar glanzend en gespierd, zo dik als vingers. Een van de wortels boog over de tafelrand en bleef daar hangen.

Jens trok Steffy bij haar arm weg.

“We gaan.”

Hij liep naar de voordeur en drukte de klink omlaag. Het slot bewoog niet.

“De sleutel,” zei Steffy.

“Die zit erin.”

Hij draaide de sleutel. Het metaal schraapte, maar de grendel schoof niet terug.

Boven sloeg een deur dicht.

Daarna nog een.

De klappen trokken door het huis, kamer na kamer, totdat de laatste deur aan het einde van de gang met zoveel kracht dicht sloeg dat er stof uit het plafond viel.

De lampen doofden.

Op de muur naast de kast verscheen een vochtplek. Eerst niet groter dan een hand, vervolgens breder en hoger. De vlek nam de omtrek aan van een man die rechtop stond, met zijn armen langs zijn lichaam.

Dezelfde gestalte die Steffy's moeder had gezien.

Jens keek naar de schaduw en liet de sleutel los.

In het donker begon de iris zich te openen.

Hoofdstuk 4 — De nacht van de waarheid

Steffy zette de zaklamp van haar telefoon aan. De lichtbundel trilde over de muur.

De donkere gestalte had geen gezicht. Toch herkende ze de houding: de licht gebogen schouders, het hoofd iets naar voren, alsof de man wachtte op een antwoord dat hem al te lang was onthouden.

"David?" fluisterde ze.

De schaduw bewoog niet.

Jens sloeg met zijn vuist tegen de voordeur.

"Dit is niet echt."

Een wortel schoof over de tafel. Het geluid leek op een touw dat over nat hout werd getrokken.

"Bel hem," zei Steffy.

Jens draaide zich naar haar om. "Wat?"

“Bel David.”

“Ben je gek geworden?”

“We moeten vertellen wat we hebben gedaan.”

“Je gaat hem niets vertellen.”

“Hij weet het al.”

“Niet alles.”

Dat ene antwoord veranderde de kamer. Het gefluister in de muren hield op, alsof het huis luisterde.

Steffy keek naar de oude telefoon in haar hand.

“Wat weet hij niet?”

Jens zweeg.

De iris boog zich naar hem toe.

“Wat weet hij niet?” herhaalde Steffy.

“Het doet er niet meer toe.”

Een van de wortels raakte de vloer.

Steffy zocht Davids nummer en drukte op bellen. Jens sloeg de telefoon uit haar hand. Het toestel viel naast de tafel, maar de verbinding bleef actief.

Na enkele tonen klonk Davids voicemail.

“David,” begon Steffy.

Jens greep haar schouder. “Hou je mond.”

De wortel op de vloer schoot om zijn enkel.

Hij vloekte en trapte naar de plant. Een tweede streng kronkelde om zijn andere been. De wortels trokken zich niet strak, maar bleven aan hem vastzitten alsof ze wachtten.

“Zeg het,” zei Steffy.

“Er is niets te zeggen.”

De wortels schoven onder zijn broekspijpen.

Jens sloeg met beide handen naar zijn benen. “Haal ze weg!”

Steffy pakte een stoel en ramde een poot tegen de gebarsten pot. Een stuk aardewerk brak af. Uit de opening stroomde geen losse aarde, maar een dikke, zwarte massa die naar omgespitte grond en bloed rook.

De bloem groeide verder open.

Laag na laag vouwden de donkere bloembladen zich naar buiten. Het hart van de iris kwam bloot te liggen. Waar meeldraden hadden moeten zitten, bevond zich een glanzend zwart oppervlak, rond en vochtig.

Het knipperde.

Jens zag het ook.

“David!” riep hij naar de schaduw. “Het spijt me!”

De wortels trokken zich strakker.

“Je liegt,” zei Steffy.

“Ik heb toch sorry gezegd?”

“Je zegt het omdat je bang bent.”

“Wat wil je dan dat ik doe?”

“Vertel de waarheid.”

Jens greep naar de tafelrand. Zweet glansde op zijn gezicht.

“Het begon gewoon.”

“Niets begon gewoon.”

“Wij waren verliefd.”

“We vonden het spannend.”

“Jij wilde bij hem weg.”

“Jij wilde winnen van hem.”

Jens keek naar de telefoon op de vloer. Het toestel nam nog altijd op.

Zijn mond bewoog, maar er kwam geen geluid uit.

De schaduw op de muur hief haar hoofd.

“Ik wilde wat hij had,” zei Jens uiteindelijk. “Niet alleen jou. Alles.”

De wortels hielden op met trekken.

Jens haalde scherp adem.

“Hij kreeg altijd vertrouwen zonder er iets voor te doen. Mensen geloofden hem. Ze vonden hem betrouwbaar, verstandig, fatsoenlijk. En ik stond ernaast alsof ik alleen zijn vriend was.”

Steffy staaarde hem aan. “Daarom bewaarde je de telefoon.”

“Als jij ooit naar hem terugging, zou ik hem alles sturen. Dan kon hij je nooit meer geloven.”

De plant sidderde. Niet van woede, maar alsof zij gevoed werd.

Steffy voelde hoe de laatste uitvlucht die ze voor Jens had bewaard uit haar verdween.

“En de documenten op je werk?”

Jens’ blik schoot naar haar.

“Dat staat hier los van.”

De wortels trokken opnieuw aan.

Hij schreeuwde.

“Het waren maar drie dossiers!”

“Je hebt ze vervalst.”

“Iedereen manipuleert cijfers.”

“Jij hebt het gedaan.”

“Omdat ik die bonus nodig had.”

“Waarvoor?”

Jens keek weg.

Steffy begreep het voordat hij antwoordde. “Voor het appartement.”

Het appartement waarin zij na haar breuk met David waren gaan wonen. De waarborg, de meubels en de eerste huurmaanden waren betaald met geld dat Jens door fraude had verkregen.

Hun nieuwe begin was gebouwd op meer leugens dan zij had geweten.

Jens rukte met zoveel kracht aan zijn benen dat de tafel verschoof. De iris kantelde, maar viel niet. De wortels hielden de pot overeind.

Steffy rende naar de keuken en greep een mes. Ze zaagde door de streng rond Jens' rechterenkel. De buitenkant bood weerstand als leer. Toen het mes erdoorheen brak, spatte donkere vloeistof over haar handen.

De doorgesneden wortel kronkelde op de vloer.

Jens kwam met één been los. Hij trok zich aan de tafel overeind en stormde naar de hal.

“Wacht!” riep Steffy.

De tweede wortel spande zich.

Jens werd terug gesleurd. Zijn voeten verdwenen onder hem. Hij sloeg met zijn achterhoofd tegen de stenen rand van de lage haard. De klap was hard en kort.

Daarna bewoog hij niet meer.

De wortels gleden van zijn benen.

Steffy liet het mes vallen en zakte naast hem neer. Ze legde twee vingers tegen zijn hals, maar vond geen hartslag. Zijn hoofd lag in een onnatuurlijke hoek. Een dunne bloedlijn liep van zijn haargrens naar de vloer.

Alle geluid verdween uit het huis.

Geen gefluister. Geen krakend hout. Zelfs de regen leek buiten te zijn opgehouden.

De iris draaide zich naar Steffy toe.

Het zwarte oog in het hart van de bloem kneep samen.

Ze keek naar de telefoon. De voicemailverbinding liep nog.

Steffy kroop erheen en nam het toestel op.

“David,” zei ze.

Haar stem brak. Ze begon opnieuw.

“Ik heb je bedrogen. Ik heb gelogen wanneer je vragen stelde. Ik heb je laten geloven dat je achterdochtig en onzeker was, terwijl je gelijk had. Jens en ik spraken over je alsof je dom was. We maakten grappen over je verdriet voordat je wist dat je verdriet moest hebben.”

De wortels op de vloer trokken zich een paar centimeter terug.

“Ik zei dat ik niet anders kon omdat ik verliefd was. Dat was niet waar. Ik kon wel kiezen. Ik wilde alleen niet de gevolgen dragen.”

Het zwarte oog bleef op haar gericht.

“Na de breuk heb ik jou de schuld gegeven van je woede. Dat was gemakkelijker dan erkennen wat wij hadden gedaan. Ik verwacht niet dat je me vergeeft. Ik wil alleen niet nog één leugen laten staan.”

Een windstoot trok door de gesloten kamer. De gordijnen sloegen omhoog. De voordeur sprong open en botste tegen de muur.

Steffy belde de hulpdiensten. Daarna liep ze naar buiten zonder schoenen of jas. Haar met zwarte vloeistof besmeurde handen hield ze voor zich uit, alsof ze niet meer bij haar hoorden.

De buren vonden haar op de stoep. Ze was onderkoeld, verward en nauwelijks bij bewustzijn.

“Niet naar de tafel,” bleef ze herhalen. “Kijk niet naar de bloem.”

De politie ging toch naar binnen.

Jens lag naast de haard. Een forensisch arts stelde later vast dat hij was overleden aan ernstig hoofd- en nekletsel door de val. Er waren geen aanwijzingen dat een andere persoon hem had geslagen of geduwd.

Op de vloer lag een keukenmes. Op het lemmet zat een donkere substantie die bij onderzoek grotendeels uit aarde, plantenmateriaal en afgebroken organisch weefsel bleek te bestaan. De herkomst kon niet worden vastgesteld.

Van de iris was geen spoor.

Op de eettafel bleef alleen een zwarte kring achter. Vanuit die kring liepen smalle afdrukken naar de plaats waar Jens was gevallen.

Alsof daar iets had gestaan dat zichzelf had uitgegraven.

Hoofdstuk 5 — Wat naar de afzender terugkeert

David luisterde de voicemail de volgende ochtend af.

Hij had Steffy's oproep gezien, maar niet opgenomen. Haar naam op zijn scherm had oude woede in hem wakker gemaakt. Hij had de telefoon omgedraaid en zichzelf verteld dat zij niets meer tegen hem kon zeggen wat hij wilde horen.

Nu zat hij op de rand van zijn bed met het toestel tegen zijn oor.

Hij hoorde Steffy's stem, Jens' geschreeuw en een doffe klap. Daarna volgde de bekentenis. Geen excuus, geen beschuldiging en geen verzoek om vergeving.

Aan het einde van de opname was nog één geluid te horen: een schurend geritsel, alsof wortels vlak langs de microfoon gleden.

Diezelfde middag meldde een nieuwsbericht dat Jens door een noodlottige val in zijn woning was overleden. De politie onderzocht de omstandigheden. Over een plant werd niets gezegd.

David las het bericht driemaal.

Een deel van hem voelde voldoening. Dat deel was klein, scherp en beschamend. Het fluisterde dat Jens eindelijk iets had verloren wat niet kon worden teruggegeven.

Daarna dacht hij aan de oude vrouw.

Deze bloem kent geen verschil tussen gerechtigheid en wraak.

David had de waarschuwing gehoord. Hij had alleen besloten dat ze niet op hem van toepassing was.

In zijn woonkamer hing de geur van natte aarde.

Op de eettafel stond de zwarte iris.

De pot was op meerdere plaatsen gebarsten. De bloembladen waren volledig geopend. Tussen de wortels hing het kaartje dat David zelf had geschreven.

Voor jullie nieuwe begin.

Eén wortel lag over het tafelblad in zijn richting.

David verliet zijn appartement zonder zijn jas mee te nemen.

De winkel in de Smalle Muntstraat was geopend. Het koperen belletje rinkelde toen hij de deur openstootte.

De oude vrouw zat achter de toonbank. Ze keek niet verbaasd.

“Ze is terug,” zei David.

“Dat doen wortels wanneer ze klaar zijn met één bodem.”

“Jens is dood.”

“Ik weet het.”

“U zei dat de bloem de waarheid naar boven bracht.”

“Dat heeft ze gedaan.”

“U zei niet dat iemand zou sterven.”

De vrouw sloot het boek op haar schoot.

“U vroeg niet wat de bloem kon doden. U vroeg wat zij kon laten voelen.”

“Ik wilde hen bang maken.”

“Dat is de eerste leugen die ze bij u vond.”

David legde zijn handen op de toonbank. “Ik wilde niet dat hij stierf.”

“Nee. U wilde het gevolg zonder er een vorm aan te geven. Daardoor kon u uzelf vertellen dat elk gevolg buiten uw schuld viel.”

“Zij hebben dit veroorzaakt.”

“Zij hebben haar gevoed.”

“Wat is het verschil?”

De oude vrouw stond op.

“Zij logen over wat zij hadden gedaan. U loog over wat u hoopte dat er zou gebeuren.”

David dacht aan het moment waarop hij de bloem had gezien. Aan de woorden *mooi in het licht, gevaarlijk in stilte*. Aan zijn antwoord.

Perfect.

“Hoe stop ik haar?”

“U kunt haar niet weggooien. U kunt haar niet verbranden. Wie haar aan een ander geeft, verplaatst alleen de honger.”

“Wat moet ik dan doen?”

De vrouw kwam dichterbij.

“Vertel de waarheid voordat zij haar voor u moet uitgraven. Niet om vergeving te krijgen. Niet om uzelf lichter te voelen. Vertel haar zonder iets terug te vragen.”

David liep rechtstreeks van de winkel naar het politiebureau.

Hij vertelde over de iris, de oude vrouw en de waarschuwing. Hij bekende dat hij de plant had gestuurd om Jens en Steffy angst aan te jagen. Ook gaf hij de voicemail af en overhandigde hij de foto die hij in de winkel op de toonbank had gelegd.

De rechercheurs noteerden alles. Sommige vragen stelden ze tweemaal. Andere helemaal niet. Ze konden niet vaststellen hoe een bloem een dodelijke val zou hebben veroorzaakt, maar namen zijn verklaring op in het onderzoek.

Toen twee agenten later de winkel bezochten, zat de oude vrouw achter dezelfde toonbank. Ze ontkende niet dat ze David een uitzonderlijk donkere iris had verkocht. Volgens haar was het een sierplant waarvan zij de precieze herkomst niet meer kon achterhalen.

Er was geen kassabon. David had contant betaald. In het achterste vertrek stonden tientallen potten, maar geen zwarte iris.

De vrouw werd niet aangehouden.

Een week later stuurde David een bericht naar Steffy. Niet rechtstreeks, maar via de rechercheur die hun verklaringen behandelde.

Hij schreef niet dat Jens zijn dood had verdiend. Hij schreef evenmin dat Steffy hem tot zijn daad had gedreven.

Ik heb de bloem gekocht omdat ik wilde dat jullie bang werden. De verkoopster waarschuwde mij dat ze geen onderscheid maakte tussen waarheid en wraak. Ik luisterde niet, omdat ik vond dat mijn pijn mij recht gaf op wat er daarna gebeurde. Dat was mijn keuze.

Ik weet niet of de iris Jens heeft gedood. Ik weet wel dat ik haar bewust naar jullie huis heb gestuurd. Ik vraag je niet om mij te vergeven.

Steffy antwoordde pas dagen later.

Ik vergeef je niet. Misschien gebeurt dat nooit.

Daaronder stond:

Maar ik zal ook niet meer liegen over wat Jens en ik jou hebben aangedaan.

David las haar antwoord aan zijn eettafel.

De zwarte iris stond tegenover hem.

Voor het eerst sinds zij was teruggekeerd, bewoog de bloem niet. Het oog in haar hart was verdwenen. De bloembladen hingen slap langs de steel.

Eén voor één lieten ze los.

Ze vielen zonder geluid op het tafelblad en vergingen tot grijs stof. De wortels droogden uit, krompen en braken. Binnen enkele minuten bleef in de gebarsten pot alleen gewone, bleke aarde over.

David raakte haar niet aan.

De volgende ochtend bracht hij de pot naar het politiebureau.

Het onderzoek naar Jens' dood bleef nog maanden lopen. Er kwam geen sluitende verklaring voor de afdrukken op de vloer of voor het materiaal op het keukenmes. Davids verhaal werd vastgelegd, onderzocht en door de meesten als het relaas van een man onder zware psychische druk beschouwd.

Steffy keerde niet terug naar het huis. Ze gaf de oude telefoon aan de politie en nam in haar verklaring elk bericht op dat zij en Jens over David hadden uitgewisseld. Daarmee kon ze het verleden niet herstellen. Ze kon alleen ophouden het te herschrijven.

David en Steffy zagen elkaar niet meer.

Aan de andere kant van de stad viel op een novemberavond regen in dunne strepen langs de gevels. In de Smalle Muntstraat stapte een jonge vrouw een winkel zonder naam binnen.

Het koperen belletje boven de deur gaf één heldere klank.

De vrouw had rode ogen en hield een verfrommelde foto in haar hand.

“Ik zoek iets voor mijn ex,” zei ze. “Iets wat hij niet kan negeren.”

De oude vrouw bekeek de foto en schoof een kleine spiegel over de toonbank.

“Wilt u dat hij de waarheid ziet,” vroeg ze, “of wilt u dat hij lijdt?”

De jonge vrouw keek niet in de spiegel.

“Is daar verschil tussen?”

Achter in de winkel draaide een donkere bloem zich naar haar stem.

De oude vrouw liet haar hand op de spiegel rusten.

“Altijd.”